

השבת של רבי נחמן מאומן

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב', סז)

טוב להגיד ולשיר **נַחְנֵם נַחְמָן מְאוּמָן** לזכות לכל הישועות

שבת פקודי

הוקם המשכן ... (שמות מ', יז)

צריך האדם העושה משא ומתן ומלאכות להרים ידו להשם ולשעבד כל מחשבתו ועשייתו ודבורו להשם יתברך, בחינת: "גל על ה' דרכך וכו'", ולהאמין באמונה שלמה שאין האדם עושה כלל, רק שאנו מחייבים לעשות איזה עסק במשא ומתן ומלאכה, מחמת שכן רצונו יתברך, כי יש סודות וכוונות גדולות בכל עניני משא ומתן ומלאכות, כי מבררין ברורין וניצוצות קדושות על ידי המשא ומתן ומלאכות, כידוע, ובשביל זה לבד צריכין לעשות מעט משא ומתן או איזה מלאכה, כי כן רצונו יתברך, וכמאמר רבותינו ז"ל: טוב תורה עם דרך ארץ. אבל באמת אין האדם עושה כלל, ואין הפרנסה נמשכת על ידי העשיה הגשמית כלל, כי אם אדרבא, עיקר הפרנסה נמשכת על ידי בטול הלי"ט מלאכות, דהינו על ידי הארת הרצון, שהוא בחינת קדשת שבת, דמינה מתברכין כל שתא יומין. וכשיודעין זאת באמת ובאמונה שלמה, על ידי זה ממשיכין הקדשה של שבת לששת ימי החל, ועל ידי זה מקדשין ששת ימי המעשה בקדשת שבת, ועל ידי זה מבררין ומזככין כל הלי"ט מלאכות מזהמת הנחש, מבחינת ל"ט קלות, וזוכין על ידי זה שיהיה כל הלי"ט מלאכות בבחינת מלאכת המשכן, ואז הלי"ט מלאכות הם בבחינת ט"ל אורות, בחינת הארת הרצון, בחינת טללי רצון, כי זוכין לקבל הארת הרצון משבת לששת ימי המעשה. ואזי כשזוכין לעשות כל המשא ומתן והמלאכות בבחינה זו, אזי אף על פי שעושה משא ומתן ומלאכה, אינו נחשב בשם עשיה כלל, רק בחינת המלאכה נעשית מאליה, כמו שכתוב במשכן: "הוקם המשכן", "יתעשה המנורה", וכן אצל בית המקדש נאמר: "והבית בהבנתו", כי כל מלאכת המשכן ובית המקדש הייתה נעשית מאליה, רק שהם היו מכוונים ברצונם לעשות המלאכה, והמלאכה הייתה עולה בידם מאליה.

וזה בחינת: "ששת ימים תעשה מלאכה ויום השביעי שבת" יתעשה דייקא, כי על ידי שבת זוכין שתהיה המלאכה נעשית מאליה, כי עיקר קיום של ששת ימי המעשה ושל כל המלאכות הנעשין בהם, הכל הוא רק על ידי שביתה ומונחה של שבת, שהוא בחינת הארת הרצון שמאיר בשבת. ובבחינה זו צריך האדם לעשות כל המלאכות ומשא ומתן שלו שבששת ימי המעשה, הינו לידע ולהאמין באמת שהוא אינו עושה כלל, רק הכל בכח השם, שעל זה הזהירה התורה שלא לומר חס ושלוש "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה וכו'", כי הידיים הם כלי המעשה של כל הלי"ט מלאכות, ואי אפשר להידיים להמשיך הפרנסה על ידי הלי"ט מלאכות, כי אם על ידי שמקבלין ומתברכין מבחינת הידיים שיש בים החכמה, שמשם עיקר הפרנסה, בבחינת "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון", כי שם מאיר הארת הרצון, שהוא בחינת קדשת שבת.

וכשזוכין לזה, אזי באמת גם בששת ימי החל אין צריכין לעשות שום עבדא ושום מלאכה כלל, כי בזמן ישראל עושיין רצונו של מקום מלאכתם נעשית על ידי אחרים, כמאמר רבותינו ז"ל, כי אז המלאכה נעשית ברצונו לבד, שהוא רוצה בהמלאכה, ואזי תכף נעשית על ידי אחרים, כמו שכתוב: "ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו'". (לקוטי הלכות - הלכות שבת ג' - אותיות ד' ז' לפי אוצר היראה - ממון ופרנסה - י"ז)

מכתב

מחמד עיני ולבי, ה' עוזו וגבור יהיה מעוז ויחוק לבבך בכל עז ותעצמות למטר נפשך ולדלג על הכל, כדי שתוכל להמשיך על מנחן וחכמתך ודעתך הארה מהניגון והשיר של חסד של הצדיק האמת שיתגלה לעתיד בעת קץ האחרון על ידי משיח צדקנו, שעל ידו יהפך כל העולם מרע לטוב ויגלה לכלם אלקותו יתברך.

העסק של זה האדם העלוב בזה העולם עמ'ק מאד מאד, עמ'ק עמ'ק מי ימצאנו. ימי חיינו הם הבל, והזמן הולך ומת בכל רגע ורגע כי השעה והרגע שהיה לא יהיו עוד, והאדם חושב בכל יום ובכל עת מה יעשה למחר ולאחר זמן, עד שעל ידי זה נופל לעבדות גמור ומיגע ומטריח את עצמו ביגיעות

גדולות ועבודות קשות בשביל עמל העולם הזה אשר כל הזמן של העולם הזה הוא הבל, כי הזמן רץ ופורח מאד בלי שום קביעות כלל ובכל רגע האדם מת.

חזק והתחזק וזכר את בוראך בכל עת בכל מה שעובר עליך ולדבק בהתכלית האמת כי הכל הבל הבלים הבל נדף. ראה כמה הפליא ה' יתברך חסדו הגדול עמנו שהודיענו ברחמינו תורות נוראות ונפלאות ונשגבות כאלה אשר לא נשמעו מעולם, שהם רפואות נפלאות למכותינו האנושות כאלה גם באחרית הימים האלו.

צריך לזכר היטב היטב כל ימי חייו בכל יום ויום גדל חסדי המקום ונסים ונפלאות שעשה עמו, שהוציאו וקרבו להצדיק האמת שמודיע לו כי עדיין ה' עמו ולא יעזב את חסדו ממנו לנצח, ואף על פי שעובר עליו מה שעובר, אף על פי כן בודאי החסד והטובה שעשה עמו ה' יתברך בודאי אינו לריק חס ושלוש, וסוף כל סוף יגמר ה' יתברך את שלו, ויזכה לשוב למקורו להתקרב לעבודתו יתברך ולמצא אבדותיו בשלמות, כי דבר אלקינו יקום לעולם.

חזק ואמץ ובטח בה' כי לא יעזב אותך, כי ה' אתך ואצלך, אל תירא ואל תחת. אנחנו חייבים לחזק עצמנו ולשים לבנו היטב לכל החסדים והטובות נצחיות ונוראות אשר גמל עלינו ברחמינו ורב חסדיו על ידי הצדיק נחל נובע מקור חכמה.

כל ימינו פורחים והולכים כצל עובר וכענן כלה וכו'. נא בני חמדת לבי, הסתכל היטב על תכליתך והחזק בתורת ה' לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי התורה, ותזכור היטב את כל הדברים של קדשת התורה ותפלה, נגונים ורקודים בשמחה בפרט בשבת ויום טוב שראית ממני בביתי, ואם לא עכשיו אימתך, כי ימינו כצל עובר והזמן הולך והומה ולא ישאר לך רק מה שתחטוף בכל יום נקודות טובות של תורה ותפלה ומעשים טובים. אל תפל בדעתך שמום דבר שבעולם, אז תצליח את דרכיך וזאת תשכיל.

מי שרוצה לחוס על עצמו כשרואה עצם מרירת נפשו שהוא כמו תועה במדבר ממש במקום תוהו ובוהו וחשך, כאשר יכול כל אחד להבין בעצמו, כל זה אי אפשר לתקן כי אם על ידי הצדיק יסוד עולם בחינת משה משיח. חזק ואמץ בכל כחך לאחז' עצמך בהצדיק האמת הנחל נובע שהוא חייך וארך ימך בזה ובבא, מה טוב חלקך ומה נעים גורלך בעולם הזה ובעולם הבא.

קלפת המן עמלק אורב לעקר את האדם לגמרי משני עולמות חס ושלוש חס ושלוש, וכל מלחמתו של עמלק ימח שמו הוא שמניח עצמו לארכו ולרחבו בהתגברות גדול ובתחבולות עצומות להרבות מחלקת על הצדיק האמת הגיבור כח מאד, על ידי שמכניס בלב קשיות הרבה עליו, עד שעל ידי זה נתרחקין ממנו וזה גרוע מן הכל.

עיקר הגאולה האחרונה שאנו מקוים ומצפים אליה הוא רק על ידי הדעת של הצדיק האמת שהוא בחינת משה משיח שממשיך הדעת בכל דור ודור לדורות עולם, אבל הוא נתעלם ונסתר בכמה הסתרות שבתוך הסתרות, ואף על פי שהדעת לפני העיניים, אף על פי כן אין רואים אותו מרובי הסתרות וההעלמות והעיקר על ידי עצם המחלקת והקטגוריא שעל הצדיק האמת ואנשיו הכשרים האמתיים שבדור. כידוע כאב נגע המספחת הזאת של רבוי המחלקת וקשיות ומבוכות שקשה על הצדיק האמת ואנשיו, שכל זה נמשך מחסרון הדעת מחמת קלקולים ופגמים וכו' של הבל העולם הזה.

הצדיק האמת שהוא הראש בית האמתי, אין לנו שום תפיסה בו ואין אנו יכולים לינק ולשאב חיות ממוחו הקדוש כי אם דרך פתחי פיו הקדוש שדרך שם הוא מגלה לנו אלקותו יתברך וגדלתו יתברך על ידי החידושי תורה שמגלה לנו. כי הצדיק הוא ממשיך ומגלה החידושים שלו בשכל כזה עד שיהיו נמשכין לכל אדם שבעולם בכל מדרגה שהוא, בין בתכלית העליה בין בתכלית הירידה חס ושלוש, וכלם יכולים להחיות את עצמם בהם תמיד

...אני איש פלא, ונשמתי פלא גדול, חידוש כמוני עדיין לא היה בעולם...

סיפור

(ספר ימי מוהר"י חלק ב' - סימן קטו, המשך)

© ... וחזר עמי הנער לאביו ואמר לאביו שאינו יודע בעצמי היכן הספינה ואני תליתי החיסרון בנער שאמרתני שהוא קטן ואינו יודע לשכר ספינה ושניהם היה אמת והנה השם יתברך ברחמי רחם עלי, ונזדמן מאת ה' שישב שם איש אחד שמו רבי אהרן, והוא מסלוניק רק שבא לשם זה איזה שבועות וזה האיש היה יודע מעט בלשון הקדש ורחם עלי והלך עמי בעצמו עד שבא עמי אל הים פעם שנית וכבר הלכתי הרבה מאד עד שנתייגתי הרבה והלכתי עמו עוד הפעם אל הים למקום שהספינות קטנות הולכין משם, ובאנו למקום אחד שמתקרבים לשם הספינות הקטנות, ועמדנו שם הרבה ולא מצאנו ספינה קטנה וגם אם נמצאת איזה ספינה לא קבלה אותי מחמת שלא ידעתי מקום הספינה שלי ועמדתי שם בצער גדול ובפחי נפש, ובכליון עיניים מאד מאד, ולא ידעתי מה לעשות והלכתי לכאן ולכאן אולי אמצא הספינה קטנה שבאה עמי ולא מצאתי ונתמהמהנו שם הרבה.

ורבי אהרן הנזכר לעיל גמל עמי חסד וישב עמי שם בשבילי אחר כך לעת ערב באה ספינה קטנה ודבר ר' אהרן עם בעל הספינה, וספר לו העניין ונתרצה לקבל אותנו וצוה לי ר' אהרן לכנס לתוך זאת הספינה ונכנסתי לשם וגם הוא נכנס עמי והערבי בעל הספינה אמר שהוא יודע המקום שעומדים שם הספינות הבאות מסטנבול, והיה לי תקוה שעל ידו אפשר אוכל למצוא הספינה שלי בעזרת השם יתברך והלכנו עמו אבל בזאת הספינה ישבו שם עוד ישמעאלים וערביים מכמה ספינות הסמוכות, והולך בתחילה את כל אחד לספינה שלו, ונתקרב עמנו לכמה ספינות בשביל אלו האנשים הנזכרים לעיל וקצת מהספינות היו ספינות של מלחמה שישבו שם הרבה ישמעאלים אנשי חיל, וכשראו אותי שחקו והתלוצצו אבל לא פגע בי שום אחד מהם בעזרת השם יתברך.

וכן הלך עמנו מספינה לספינה והוריד אצל כל אחד כל איש לספינתו בתוך כך פנה היום מאד והגיע זמן המנחה והיה לי צער גדול, כי איך אפשר לחפש סמוך לחשכה ובתוך כך יגיע הלילה ובפרט שהיה קצת רוח סערה, אחר כך כשסלק כל הנזכר לעיל מהספינה ולא נשאר שם כי אם אנחנו אני ורבי אהרן הנזכר לעיל ענה ר' אהרן ואמר, היום פנה ואי אפשר לחפש עכשיו וההכרח לשוב לביתנו, ולמחר אלך עמכם לבקש, ואף על פי שהיה לי צער גדול מזה שאצטרך ללון בפחי נפש ובכליון עיניים, אף על פי כן היה ניחא לי בזה מאד כדי שלא אסכן עצמי בספינה קטנה בלילה בפרט שצריכין לחפש ספינתו כנזכר לעיל וחזרתי אל היבשה ולא נתתי לספן אפילו פרוטה אחת וחזרתי עם ר' אהרן לבית הבעל הבית שלי ודעתי טרודה בצער מאד...

שיחות

(ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

⊗ ... אצל רבנו כתוב, שהוא לא אכל ולא שתה מזמן חצות, מחצות לילה... אבל מה שראיתי, רבי ישראל (קרדונר) לא אכל, לא שתה לפני התפילה, והתפילה שלו... מי שמע רק הקול שלו, נעשה צדיק, ואני הייתי אתו ביחד, וראיתי שהוא בוכה כל כך לפני השם יתברך על כל דבר, שיזכה לקיים התורה, הוא חי כל רגע, הוא השאיר לעצמו כל המיני כאבים, מחלות, ככה הוא עבד השם יתברך... אנחנו צריכים רק לעבוד השם יתברך, וגם באכילה, לעבוד באכילה, לעבוד השם יתברך, הברכות ו'ברכת המזון'...

אנשי רבנו הקדוש, כשהם אכלו, כל ברכה שומעים מאד, האכילה אחר התפילה, יש הרבה לדבר בזה, ואני בעצמי כל ימי חיי הלכתי בכל יום למקווה בחצות, רק עכשיו בעת זקנה, שאני חולה, אני נפלתי, אבל אני צריך להתחזק גם עכשיו, לשמור התורה הקדושה, לא לאכול ולא לשתות לפני התפילה, היה התבודדות לפני התפילה, הוא למד לאנשיו, עניין ההתבודדות אצל העולם זה חזוק, מה זה התבודדות? מה זה לעבוד השם יתברך? אבל הוא לא שמע לכל העולם, הוא נתן לנו את זה, דרך ישר שלא לאכול, לא לשתות לפני התפילה, כמו שהוא אמר על עצמו: "אני לא שתיתי אפילו מים לפני התפילה", כך אמר רבנו הקדוש, ואנחנו צריכים גם כן לעשות ככה, אני שמעתי התפילה שלהם, היה כבר שבע ולא יכול לאכול, רק הוא אמר: 'ברוך שאמר', רק אמר איזה דיבורים של התפילה, הוא כבר שבע ולא יכול לא לשתות ולא לאכול...

... נבראנו בשביל התורה, בשביל ללמוד תורה ולקיים, לא בשבילינו זה התורה, שיהיה רב, להיות מפורסם...

128

אם ירצו לקבלם. וכן אפילו אחר הסתלקות הצדיק אזי גם כן עיקר נחמתו ותקותו על ידי החידושי תורה שהשאיר לנו, שבהם אנו יכולים להחיות עצמנו תמיד לעולם ועד, בכל זמן ובכל מקום ובכל דרגא שבעולם, להבחין ולהבין בהבנה ברורה גמורה האמת האמתית כדי להשלים לרפא ולתקן שברי נפשו ונפשות ישראל המתגוללים וטובעים ומשקעים בתוך שטף מים הזדונים שהם הכפירות ומינות ואמונות כזביות של שטות והבל.

אשריך, אשר בגדל רחמנות וחנינות הבורא יתברך נפלת בגורל הצדיק האמת שעוסק עמך בדרכי פלאות גדולות ונוראות לחיותך ולקרבתך לה' יתברך באמת.

התורה והמצוות הם אור ונר להאיר לנו הדרך לבקש ולמצא את הצדיק האמת שהוא במדרגה גבוהה כל כך עד שהוא זוכה לקול הניגון שייתער לעתיד שעל ידי זה יש לו כח להוכיח את ישראל, אשר קול תוכחתו הוא בחינת קול הניגון שייתער לעתיד על ידי משיח צדקנו.

בשבוע שעברה קבלתי בשורת שלומים הטוב בצרוף הסך מאה ל"י, והיה לי למשיבת נפש שיזכית למצוה כזו שאין לה שעור, אך באמת ה' יודע את לבי, כי עדיין אין שמחתי בשלמות כי אולי אתה עושה מאמץ יותר מכחך. אני מתפלל שתזכה לקיים המצוה מעשר וכל טוב וה' יתברך ירומם מזלך וקרן הצלחתך למעלה למעלה בזה ובבא.

ההתעוררות והשתוקקות אל עצם האמת הטמון וצפון בעמקי לבך, זה גרם לעורר בלבי תקף אהבתי אליך בלי קץ וגבול, אהבה אמתית כזאת שאין עוד דגמתה בעולם, אהבה נקייה וטהורה בלי שום פניה של כבוד ולא שום דבר של עסקי העולם הזה כלל. ומעצם האהבה אינך זו ממחשבתי ומלבי אפילו שעה אחת ותמיד אני משתוקק ומתגעגע ומתפלל לישועת נפשך, להכניס בלבך אור הצדיק האמת שזהו עיקר הישועה והרפואה בגוף ובנפש בזה ובבא.

עניין הקשר שלנו הוא פלא נורא אשר כל העולם והדור מתפלאים ותמהים ומספרים מזה הרבה, מעשה זאת ראו מה רם, מאת ה' הייתה זאת היא נפלאת בעינינו, אשר בכל ירושלים הבירה ובני ברק ותל אביב ובני כרך טבריא מתפלאים ותמהים מאד על זה.

כל כוונתי וכל מגמתי מן היום שנתקשרנו יחד באהבת אמת בהצדיק, היו אך ורק בשביל לגדל אותך לגדלה נצחית לזכותך לחיי עולם. ה' יאריך ימי חייך בזה העולם עד שתזכה לכל אשר איש הישראלי צריך לזכות, לתקות חוט זהר האין סוף בדעת למעלה מדעת עד בלי תכלית.

ישראל דב אודסר

עצות ותפלות

(תלמוד תורה, כג-כה)

⊕ מי שרוצה להמשיך באורי התורה צריך מתחלה להמשיך לעצמו דבורים חמים כגחלי אש, וצריך לשפך שיחו בתפלה לפני השם יתברך, ועל ידי תפלתו נכמרו רחמי השם יתברך עליו ונפתח לב העליון ומשפיע דבורים חמים, ועל ידי הדבור ממשך באורי התורה גם כן משם (לקוטי מוהר"ן א', סימן כ').

⊕ כשמתפלל קדם הדרוש, צריך להתפלל בתחנונים ויבקש מאת הקדוש ברוך הוא מתנת חנם, ולא יתלה בזכות עצמו, רק יעמד לפני השם יתברך כדל וכרש וידבר תחנונים. גם צריך לקשר את עצמו עם נשמת השומעים ואז תפלתו תפלת רבים שאינה נמאסת, ונתקבלת בודאי, ואז יש לכל אחד מהנמצאים שם חלק בהתורה וכי (שם). ועיין צדיק אות ל"ב).

⊕ בזכות התורה שממשיכין על ידי זה זוכין לבוא לארץ ישראל (לקוטי מוהר"ן א', סימן כ').

⊕ ... ונוכה לדבר תמיד דבורים קדושים בחמימות ובהתלהבות גדול דקדשה, וכל דברינו יהיו כגחלי אש, ועל ידי זה נזכה להמשיך באורי התורה מלב העליון. ותזכנו לחדש בתורה תמיד חידושין דאורייתא חידושין אמתיים דקדשה, חידושין שיהיו לך לנחת ולרצון לפני כסא כבודך, חידושין שתתפאר בהם בכל העולמות:

ותזכנו שנלך בדרכה של תורה, ונוכה לקיים דברי רבותינו זכרונם לברכה, אשר גלו לנו דרכה של תורה, לאכל פת במלח, ומים במשורה נשתה, ובתורה נהיה עמלים תמיד. ועל ידי זה נזכה להמשיך באורי התורה מהנשמה הקדושה הסובלת מרירות על שעבוד התורה, אשר משם נמשכין כל החידושין וכל הבאורים של התורה. ונוכה להמשיך באורי התורה משם ברחמים ותחנונים, עד שאזכה לחדש תמיד חידושין דאורייתא אמתיים, חידושין דקדושה, חידושין הנמשכין מתליסר תקוונא דיקנא קדישא, שהם שלוש עשרה מידות שהתורה נדרשת בהן. (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה כ')